

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Iktatási szám: **VJ/142-11/2009.**

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa az **ELMIB Energetikai Szolgáltató Zrt.** (Dunaújváros) és **Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata** (Tatabánya) kérelmezők összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként érintett a **Tatabányai Erőmű Kft.** (Tatabánya) - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

1. A Versenytanács engedélyezi a ELMIB Energetikai Szolgáltató Zrt.-nek és Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzatának a Tatabányai Erőmű Kft. vállalkozás feletti közös irányításszerzéssel megvalósuló összefonódást.
2. A Versenytanács megállapítja, hogy kérelmezők elmulasztották a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérni az 1. pont szerint megvalósított összefonódáshoz, mire tekintettel vele szemben 4.975.000.- (azaz négymillió-kilencszázhetvenötezer) forint bírságot szab ki, amit a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül köteles megfizetni a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557 számú bírságbevételi számlájára.
3. Jelen határozat felülvizsgálatát a kézbesítéstől számított harminc napon belül a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott, a Fővárosi Bírósághoz címzett keresettel lehet kérni.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat iránya

1. A ELMIB Energetikai Szolgáltató Zrt. (a továbbiakban: ELMIB ESZ Zrt. vagy ELMIB ESZ) és Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) 2009. március 18-án Üzletrész Adásvételi Megállapodást kötöttek (a továbbiakban: Megállapodás), melynek értelmében a Magyar Villamos Művek Zrt. (a továbbiakban: MVM Zrt. vagy MVM) Tatabányai Erőmű Kft.-ben (a továbbiakban: Erőmű) tulajdonolt üzletrészét átruházza az Önkormányzatra és az ELMIB ESZ Zrt.-re oly módon, hogy a tranzakció után az Önkormányzat 51%-os, az ELMIB ESZ Zrt. pedig 49%-os tulajdoni hányaddal rendelkezzen az Erőműben (Vj-142-002/2009).

2. Az ELMIB ESZ Zrt. és az Önkormányzat 2009. november 3-án kelt kérelmében az 1. pont szerinti szerződése révén létrejövő tranzakcióhoz – mint vállalkozások összefonódásához – a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) engedélyét kérte. Az engedélyezési eljárás 2009. november 6-án indult meg.

II.

A tranzakció résztvevői

ELMIB ESZ Zrt.

3. Az ELMIB ESZ Zrt.-t az ELMIB Zrt. (lásd lent) és a DunaCent Kft. (lásd lent) vállalkozások alapították, a magyar jog szerint létrehozott, zártkörűen működő részvénytársasági formában működő közös vállalkozást a Fejér Megyei Bíróság mint Cégbíróság 2007. február 9-én jegyezte be a cégnyilvántartásba. A vállalkozás alaptőkéje 500 db, egyenként 100 000 Ft névértékű törzsrészvényből áll, melyből az ELMIB Zrt. 251 darab (50,2 %-os társasági részesedést jelentő és a szavazatok 50,2 %-át megtestesítő) részvényt, a DunaCent Kft. pedig 249 darab (49,8 %-os társasági részesedést jelentő és a szavazatok 49,8 %-át megtestesítő) részvényt birtokol.

4. Az alapszabály szerint a vállalkozás legfőbb szerve (a közgyűlés) határozatait minden kérdésben legalább háromnegyedes szótöbbséggel hozza meg (a tulajdonosi arányokra tekintettel utóbbihoz a két tag egyetértése szükséges). A vállalkozás ügyvezetését a közgyűlés által megválasztott három tagú igazgatóság látja el, mely maga választja az igazgatóság elnökét. Az igazgatóság határozatképességéhez valamennyi tag jelenléte szükséges, és a döntések meghozatala egyszerű szótöbbséggel történik. Ebből adódóan a vállalkozás az ELMIB Zrt. és a DunaCent Kft. közvetlen közös irányítása alatt áll, a vállalkozásnak más vállalkozásban társasági részesedése nincs.

5. A vállalkozást különféle erőmű-beruházások végrehajtására, erőművek működtetésére hozta létre a tulajdonos. A vállalkozás tevékenysége a 2008-as üzleti év során előkészítési szakaszban volt, ezért a vállalkozás árbevételét nem realizált. A vállalkozás a gazdasági tevékenységét az ELMIB Csoport (lásd lent) tagjaként fogja végezni, az adminisztrációs tevékenységet, illetve a beruházási és gazdasági feladatokat az ELMIB Zrt. végzi számára.

Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata

6. Az Önkormányzatnak több vállalkozásban van érdekeltsége, melyek közül kiemelendő a Tatabánya Erőmű Kft. (0,005592% tulajdoni hányad), a Komárom-Esztergom Megyei Távhőszolgáltató Zrt. (Komtávhő Zrt., 72,36% tulajdoni hányad), a Vértesi Erőmű Zrt. (0,000572% tulajdoni hányad) és az MVM Zrt. (0,000072% tulajdoni hányad).

Tatabányai Erőmű Kft.

7. Az Erőmű a magyar jog szerint létrehozott, korlátolt felelősségű társaság formájában működő vállalkozás, melyet a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság mint Cégbíróság 1998. augusztus 24-én jegyezte be a cégnyilvántartásba.

- Az Erőművet magyar és külföldi jogi személyek alapították 1998. július 30-án a Tatabányai Fűtőerőmű technológiai megújításának előkészítése céljából.
- A Vértesi Erőmű Zrt. 2000. szeptember 26-án megvásárolta a külföldi tagok üzletrészeit.
- A Vértesi Erőmű Zrt. és az MVM Zrt. között 2003 augusztusában a Tatabányai Fűtőerőmű technológiai megújítási projektjének megvalósítására megkötött Fejlesztési Megállapodásban foglaltak alapján az MVM Zrt. 2003. november 21-én törzstőke emeléssel belépett a vállalkozásba. Ezt követően 2004. április 1-jén, majd 2004. szeptember 1-jén további tőkeemelésekre került sor.
- A Vértesi Erőmű Zrt. 2004 júliusában illetve 2004 szeptemberében eladta üzletrészeit az MVM Zrt.-nek (99,9944 %) és az Önkormányzatnak (0,0056 %).

8. Az Erőmű gőzellátással, melegvizes hőellátással és villamosenergia-termeléssel foglalkozik. 2004-ben a kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés és az ezekhez szükséges eszközök fenntartása mellett a vállalkozás legfontosabb feladata a Tatabányai Fűtőerőmű technológiai megújítási projektjének megvalósítása volt. A vállalkozás 2004 augusztusában megszerezte a Magyar Energia Hivataltól a „Távhő Termelői Működési Engedély”-t, és ennek birtokában 2004. szeptember 1-jétől átvette a Tatabányai Fűtőerőmű teljes körű működtetését és kereskedelmi üzemeltetését.

További közvetlen résztvevők

9. A Versenytanács Elvi állásfoglalásai 2009 26.4 pontja szerint „[a]z összefonódás révén közvetlen irányítást szerző vállalkozást közösen irányító vállalkozások – mint a Tpv. 23. § (1) bekezdése szerinti közös közvetett irányítás megszerzői – az adott összefonódás Tpv. 26. § (2) bekezdése szerinti közvetlen résztvevőjének minősülnek (Vj-24/2006)”. Ennek fényében az összefonódás további közvetlen résztvevői az ELMIB Zrt. és a DunaCent Kft..

ELMIB Zrt. (ELMIB-csoport)

10. Az ELMIB Első Magyar Infrastruktúra Befektetési Zrt. (a továbbiakban: ELMIB Zrt.) a Magyar Fejlesztési Bank Zrt. (1051 Budapest, Nádor u. 31.) és a Tőketárs Kft. (1051 Budapest, Nádor u. 31.) vállalkozások alapították azzal a céllal, hogy szerepet vállaljon az önkormányzati szféra energetikai infrastruktúrájának fejlesztésében. A magyar jog szerint létrehozott, zártkörűen működő részvénytársasági formában működő vállalkozást a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság mint Cégbíróság 2000. május 26-án jegyezte be a cégnyilvántartásba. A vállalkozás alapítói részvényeik eladásával később kiléptek a cégből.

11. A mai helyzetben a vállalkozás alaptőkéje 4 170 db, egyenként 1 000 000 Ft névértékű „A” sorozatú törzsrészvényből áll, melyből a Steinbeck Vagyonkezelő Kft. (a továbbiakban: Steinbeck Kft.) 4 169 darab (99,98%-os társasági részesedést jelentő és a szavazatok 99,98%-át megtestesítő) részvényt, Visi Piroska magánszemély pedig 1 darab (0,02%-os társasági részesedést jelentő és a szavazatok 0,02%-át megtestesítő) részvényt birtokol. Az ELMIB Zrt. felett a Steinbeck Kft. közvetlen egyedüli irányítást gyakorol.

12. A vállalkozás működésének első éveiben belső világítás- és fűtőkorszerűsítési projekteket valósított meg, melyeket jelenleg is üzemeltet. Főtevékenysége a villamosenergia elosztás, mely kiegészül 2006-tól villamosenergia kereskedelmi, 2007-től földgáz kereskedelmi tevékenységgel is. A fentiekén kívül a leányvállalatai számára holding-szolgáltatásokat végez.

13. A vállalkozás stratégiai partnerei vevői oldalon az Energot Fejlesztő és Vagyonkezelő Kft., az Erőmű Fejlesztő, Beruházó Kft. és az ország önkormányzatainak közel egynegyede. Beszállítói oldalon a legnagyobb forgalmat az energiakereskedő társaságokkal (MVM Zrt., MAVIR Zrt., APT Hungária Kft., EMFESZ Zrt., E.ON Hungária Zrt., illetve a MOL Nyrt.) bonyolítja. Stratégia partnernek tekinthető továbbá a vállalkozás finanszírozó bankja, az MKB Bank Nyrt. is.

14. Az ELMIB Csoport a következő gazdasági tevékenységeket folytatja: villamosenergia kereskedelem, belső világítás korszerűsítés, közvilágítás korszerűsítés, közvilágítás üzemeltetés, fénycsík szabályozás, földgáz kereskedelem, földgáz elosztás, gázszolgáltatás, kapacitásbővítő célvezeték építés és üzemeltetés, energetikai projektek (villamosenergia- és földgázüzemű berendezések korszerűsítése, beruházások előkészítése és kivitelezése, a megvalósult létesítmények hosszú távú üzemeltetése), fűtéskorszerűsítési projektek, gőz- és melegvíz szolgáltatás.

15. Az ELMIB Zrt. és leányvállalatai alkotják az ELMIB Csoportot. Az ELMIB Zrt. által irányított hazai vállalkozások és azok tevékenységei a következők:

- Magyar Gázszolgáltató Kft. (99,57 %-os részesedés, 2001-ben jött létre; az ELMIB Zrt. több száz településen épített ki illetve vásárolt földgáz-ellátó rendszereket)
- KÖZVIL Hálózati Kft. (100 %-os részesedés)
- Green Balance Energetikai Kft. (75,21 %-os részesedés, a vállalkozás fő feladata 2009. májusáig a dömsödi biogáz-erőműhöz kapcsolódó beruházás volt)
- Bio-Cedár Kft. (60 %-os részesedés)
- KBE Energiatermelő Kft. (100 %-os részesedés, a tulajdonszerzés jelenleg még bejegyzés alatt)
- ELMIB Zöldenergia Vagyonkezelő Zrt. (100 %-os részesedés, a tulajdonszerzés jelenleg még bejegyzés alatt)
- ST Biomassza Erőmű Kft. (100 %-os részesedés, a tulajdonszerzés jelenleg még bejegyzés alatt)

16. Az ELMIB Zrt. külföldi vállalatokban is rendelkezik részesedéssel:

- Hargitagáz Rt. (98,45%-os részesedés, Romániában bejegyzett vállalkozás)
- ELMIB Bosna d.o.o (70%-os részesedés, Bosznia-Hercegovinában bejegyzett vállalkozás)
- ELMIB Bulgaria A.D. (70%-os részesedés, Bulgáriában bejegyzett vállalkozás)

17. Az ELMIB ESZ Zrt. (50,2%-os részesedés) mellett más vállalkozással közösen irányított vállalkozás a Talentis Zrt.-vel közös NRG Bioenergetikai Kft. (50%-os részesedés, feladata egy bioerőmű létesítése Mátyás önkormányzat területén).

18. Az ELMIB ESZ Zrt. kisebbségi érdekeltséggel rendelkezik a 2001-ben alakult KÖZVIL Első Magyar Közvilágítási Zrt.-ben (38,58%-os részesedés), melyen keresztül önkormányzatokkal együttműködve vesz részt közvilágítási rendszerek korszerűsítésében, működtetésében.

DunaCent Kft. (DunaCent-csoport)

19. A DunaCent Vagyonkezelő, Tanácsadó Kft. (a továbbiakban: DunaCent Kft.) a magyar jog szerint létrehozott vállalkozás, melyet a Fejér Megyei Bíróság mint Cégbíróság 2001. október 19-én jegyzett be a cégnyilvántartásba. A társaság törzstőkéje 100 millió Ft, a társaság egyetlen tagja Pomázi Csaba magánszemély (1014 Budapest, Országház utca 6. fszt. 2.), aki a törzsbetét és a szavazati jogok 100%-át birtokolja. A DunaCent Kft. főtevékenysége a vagyonkezelés, a vele tulajdonosi kapcsolatban álló cégek meghatározó tevékenysége négy önálló területre koncentrálódik:

- energetikai beruházás, (épület)gépészeti tervezés, kivitelezés, (fő)vállalkozás;
- épületgépészeti kereskedelem, kazán, radiátorgyártás és forgalmazás: Magyarország egyik legnagyobb épületgépészeti áruházláncát üzemelteti 22 áruházzal és 135 D-ÉG Ponttal. Teljes körű szolgáltatást nyújt a víz-, gáz-, és fűtéstechnikai szerelés terén. A társaság saját vállalattal van jelen Szerbiában és Romániában, stratégiai együttműködést alakított ki partnereivel a szomszédos országokban, és a D-ÉG Radiátorgyártó Kft. által gyártott termékek ezen országokon kívül is megtalálhatók számos országban.
- raktártechnika, gyártás, forgalmazás: salgótarjáni gyártóközponttal rendelkező, raktártechnikai berendezéseket, rendszereket gyártó és forgalmazó társaság, mely komplett tárolási rendszerek tervezésével és kivitelezésével is foglalkozik; a "Salgó" néven elterjedt polcrendszereket Magyarországon és külföldön is széles körben használják;
- kapcsolt hő- és villamos energia termelés, biomassza alapú villamos energia termelés: a Perkons Kft. és leányvállalatai tevékenysége a depónia és biogáz hasznosítás, (bio)gázmotoros fűtőerőművek telepítése és működtetése Sopron, Salgótarján, Nagykőrös, Sárospatak, Dunaújváros, Hatvan területén.

20. A DunaCent Kft. által irányított vállalkozások a Salgó Raktártechnika Kft. (fémszerkezet gyártás), a D-ÉG Épületgépészeti Kereskedelmi Zrt. (fémáru-, szerelvény,

fűtési berendezés nagykereskedelme), valamint a D-ÉG Thermoset Kft.. Más vállalkozással közösen irányított vállalkozások az ELMIB ESZ Zrt. (49,8 %-os részesedés), a Big-Bossa Kft. (ingatlanhasznosítás). Kissebségi érdekeltséggel rendelkezik D-ÉG Radiátorgyártó Kft.-ben (központi fűtési kazánok, radiátorok gyártása), a Perkons Ipari és Kereskedelmi Szolgáltató Kft.-ben (gőzellátás, légkondicionálás), a Perkons Tarján Energiaszolgáltató Kft.-ben (gőzellátás, légkondicionálás), a Perkons Depo Szolgáltató és Termelő Kft.-ben (villamosenergia termelés) és a Perkons Bio Energiatermelő Kft.-ben (villamosenergia termelés).

III.

A tranzakció

21. Az MVM Zrt. 2008. november 7-én megtartott rendkívüli közgyűlése elfogadta az MVM csoport középtávú üzleti stratégiájának módosított változatát, melyben – többek között – rögzítésre került, hogy az üzleti tapasztalatok fényében az MVM Zrt. fokozatosan vissza kíván lépni a távhőtermelésből: az MVM Zrt. több nagyvárosban szerepet vállalt a távhőtermelés technológiai megújításában, a beruházások átadását követően azonban rendre felmerült az igény, hogy az üzemeltetésben az alapvetően az ellátásért felelős önkormányzatok az erőmű tulajdonosként szerepet vállaljanak a termelésben is. Az Önkormányzat és az ELMIB ESZ Zrt. együttesen jelezte vételi szándékát az MVM Zrt. 99,9944%-os többségi üzletrészcsomagjára. Az MVM Zrt. Igazgatóságának 14/2009. (II.18.) sz. határozata alapján 2009. március 18. napján az MVM Zrt. mint eladó és az Önkormányzat, valamint az ELMIB ESZ Zrt., mint vevők között az Erőmű üzletrészére vonatkozó Üzletrész Adásvételi Megállapodás jött létre. Ennek értelmében az Önkormányzat 50,9944%-os részesedést szerez (ezáltal a korábbi 0,0056%-os részesedésével együtt összesen 51%-os tulajdoni hányadhoz jut), az ELMIB Energetikai Zrt. pedig a fennmaradó 49 %-os részesedést szerzi meg. A megállapodásnak része a fennálló beruházási hitelek átvállalása és ehhez megfelelő bankgarancia megteremtése. Ezen túlmenően a tranzakció zárásához összetett feltételrendszernek kell teljesülnie, többek között a versenyhivatali engedélyt is be kell szerezni hozzá. A zárás kitűzött időpontja 2009. november 30.

IV.

Az engedélykérési kötelezettség

Összefonódás

22. A Tpv. 1. § alapján a törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak (a továbbiakban az előzőekkel együtt: vállalkozás) a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására. E törvény hatálya alá tartozik, továbbá a vállalkozás külföldön tanúsított piaci magatartása is, ha annak hatása a Magyar Köztársaság területén érvényesülhet. A kérelem szerinti tranzakció két Magyarországon bejegyzett vállalkozás Magyarország területén tanúsított magatartásának eredményeként jön létre, ezért arra a Tpv. hatálya a fentiek értelmében kiterjed.

23. A Tpv. 23. § (1) bekezdésének (b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása (koncentrációja) jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítást szerez egy vagy több, tőle független vállalkozás felett. A Tpv. 23. § (2) bekezdés a) pontja szerint közvetlen irányítással rendelkezik egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen, ha a másik vállalkozás többségi szavazati jogot biztosító üzletrészeivel rendelkezik. A Tpv. 23. § (3) bekezdése alapján közvetett irányítással rendelkezik a vállalkozás azon vállalkozás felett, amelyet az általa irányított vállalkozás irányít vagy vállalkozások közösen irányítanak.

24. Az Önkormányzat kérelmezett Erőműtől független vállalkozásnak minősül, mivel az Erőmű az MVM Zrt. által egyedüli irányítás alatt álló vállalkozás, utóbbi pedig az Önkormányzattól független vállalkozás-csoportba tartozik (a Tpv. 27. § (3) bekezdésére és a 6. pontban megadott elenyésző tulajdonhányadra is tekintettel). Az Önkormányzat meghatározó tulajdonában több vállalkozás is van, mely cégek más – nem önkormányzati irányítású – cégektől értelemszerűen függetlenek. A Komárom-Esztergom Megyei Távhőszolgáltató Zrt.-ben (Komtávhő Zrt.) az Önkormányzatnak 72,36% tulajdonrésze van, a fennmaradó 27,64% részvény munkavállalói tulajdonban van, ezért egyéb tulajdonosi befolyás nem érvényesíthető.

25. Az Önkormányzat, az ELMIB ESZ Zrt.-t magába foglaló ELMIB-csoport és kérelmezett Erőművet jelenleg magába foglaló MVM-csoport egymástól független vállalkozás-csoportok.

26. A felek által a Megállapodással egyidejűleg aláírt Együttműködési Megállapodás szerint a zárást követően az Erőmű Társasági Szerződését úgy módosítják, miszerint a

társaság taggyűlésének valamennyi határozat meghozatala során minimum 75%-os szótöbbséggel kell döntenie. Az Erőmű mindenkori ügyvezetőjének személyére az ELMIB ESZ Zrt.-nek van jelölési joga, míg a mindenkori gazdasági igazgató személyére vonatkozóan a jelölési jog az Önkormányzatot illeti meg. Az 5 tagú felügyelő bizottságból 3 tagot az Önkormányzat, 2 tagot az ELMIB ESZ Zrt. jelölhet, a felügyelő bizottság elnöke mindenkor az Önkormányzat által delegált tagok közül kerül ki. Az üzletrészek arányára, a taggyűlési szavazati jogok gyakorlására és a vezető tisztségviselők kijelölésére együttes tekintettel a Versenytanács megállapította, hogy az Önkormányzat és az ELMIB ESZ Zrt. a tranzakció megvalósulása révén a Tpvt. 23. §-ának (1) bekezdés b) pontja alá tartozó közvetlen közös irányítást szerez az Erőmű felett.

27. Az ELMIB Zrt. (ELMIB-csoport) és a DunaCent Kft. (DunaCent-csoport) egymástól független vállalkozások (vállalkozáscsoportok). Az ELMIB ESZ Zrt. az ELMIB Zrt. és a DunaCent Kft. közös közvetlen irányítása alatt áll (lásd 3. és 4. bekezdés).

28. Az összefonódást létrehozó 1. pont szerinti tranzakció a Tpvt. 23.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti irányításszerzést valósít meg, mivel az Erőmű

- tőle független vállalkozások, az ELMIB ESZ Zrt. és az Önkormányzat közvetlen közös irányítása alá kerül, továbbá
- két másik, tőle független vállalkozás (vállalkozáscsoport), az ELMIB Zrt. (ELMIB-csoport) és a DunaCent Kft. (DunaCent-csoport) közös közvetett irányítása alá kerül (az Önkormányzat közvetlen irányítása mellett).

29. A Versenytanács Elvi állásfoglalásai 2009 26.4 pontjára is figyelemmel az összefonódás közvetlen résztvevői az Erőmű, az Önkormányzat, az ELMIB ESZ Zrt., az ELMIB Zrt. és a DunaCent Kft..

Engedélykérési kötelezettség

30. A Tpvt. 24. § értelmében a vállalkozások összefonódásához a GVH engedélye szükséges, ha valamennyi érintett vállalkozás-csoport, valamint az érintett vállalkozás csoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozás csoportok között van legalább két olyan vállalkozás csoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozás-csoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevétele együtt ötszáz millió forint felett van.

31. Az érintett vállalkozás-csoportok együttes nettó árbevétele – a Tpvt. 26. § (4) pontjára is tekintettel – a 15 milliárd forintot meghaladja (az együttes 27. § szerint szűkített nettó

árbevétel 30 milliárd forint feletti), valamint van két olyan vállalkozás-csoport, melynek 2008. évi nettó árbevétele meghaladta a törvényben rögzített ötszáz millió forintot (az Erőmű szűkített árbevétele 4 milliárd forint feletti, az ELMIB Zrt. szűkített árbevétele 15 milliárd forint feletti érték). Mindezek miatt a kérelmezett összefonódáshoz a Tpv. 24. § (1) bekezdése alapján a GVH engedélye szükséges.

A bírság

32. A Tpv. 28. § (1) bekezdése szerint az összefonódáshoz a vállalkozásrész vagy a közvetlen irányítás megszerzője (jelen esetben az Önkormányzat és az ELMIB ESZ Zrt.) köteles engedélyt kérni.

33. Az összefonódást megalapozó szerződés aláírásának napján hatályos Tpv. 79. § alapján a 24. § szerinti engedély elmulasztása esetén a bírság összege legfeljebb napi ötvenezer forint.

34. A Versenytanács gyakorlata szerint a késedelem időtartama a benyújtási határidő és az eljárás megindításának időpontja között eltelt napok száma. Jelen esetben a kérelem benyújtásának határideje – ami a Tpv. 28. § (2) bekezdése alapján a Szerződés megkötését, 2009. március 18-át követő harmincadik nap, vagyis 2008. április 17. – és a versenyfelügyeleti eljárás megindítása – 2009. november 3. – között 199 naptári nap telt el. A Tpv. 79. § alapján kiszabható maximális késedelmi bírság kilencmillió kilencszázötvenezer (9.950.000) forint.

35. A bírság összegének meghatározásakor a Versenytanács figyelemmel volt arra, hogy bár jelentős késéssel, de kérelmezők eleget tettek engedélykérési kötelezettségüknek. A Tpv. 79. § alapján kiszabott késedelmi bírság 4.975.000 (azaz négy millió-kilencszázhetvenöt ezer) forint.

V.

Az érintett piacok

36. A távhő a gőz vagy melegvíz formájában, távhővezeték hálózaton továbbított hőenergia. A távhő termelését erre alkalmas erőművek végzik, melyek a hőenergiát távhőszolgáltatóknak, kommunális intézményeknek, illetve közvetlenül (nem fűtési célra) ipari nagyfelhasználóknak értékesítenek. Manapság a távhő céljára megtermelt hőenergia nagyobb részét villamos energiával kapcsolatban állítják elő (a fennmaradó részt tisztán hőenergiát előállító fűtőművek termelik). Mivel a kogeneráció gazdaságosabb, a korábban használatos

széntüzelésű kazánokat folyamatosan gáz- vagy olajtüzelésűre építik át, de legalább kapcsolt termelésre, illetve megújuló energiahordozó felhasználására alkalmassá teszik.

37. A távhőellátás vezetérendszerhez kötött helyi közüzemi szolgáltatás, a helyi hálózaton történő szállítást és értékesítést a végfelhasználó irányába a távhőszolgáltatók végzik (településenként általában egy szolgáltató, Tatabányán a Komtávhő Zrt.), melyek többsége települési önkormányzatok tulajdonában van (de energiatermelői tulajdonszerzésre is van példa). A végfelhasználó fogyasztókkal (kivéve a hőenergiát közvetlenül a termelőtől beszerző nagyfelhasználókat) a szolgáltatók állnak szerződéses jogviszonyban. A domináns felhasználás a távfűtés (a szolgáltató Komtávhő Zrt. hőértékesítésének 77%-a a lakosság részére történik, Tatabányán a lakásállomány háromnegyede távfűtött), a melegvíz előállítás (ahol a fogyasztott vízmennyiség tipikusan nem tartozik a távhő szolgáltatáshoz), illetve az ipar számára a technológiai hőszolgáltatás.

38. Az érintett piacok a hőenergia termelés, a hőenergia szolgáltatás (hő és melegvíz helyi szállítása és értékesítése) Tatabánya városa területén (a jelentős hőveszteség miatt a távhő hálózatok relatíve kis kiterjedésűek, beleértve a Komtávhő Zrt. tatabányai hálózatát). További érintett piacok (az ELMIB Zrt. révén) a villamos energia nagykereskedelem Magyarország területén.

VI.

Az engedélyezés

39. Az összefonódást megalapozó szerződés aláírásának napján hatályos Tpv. 30. § (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem hoz létre vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacokon vagy annak jelentős részén.

40. A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2003. számú Közleményében (a továbbiakban: Közlemény) foglaltak szerint.

41. A felek tevékenységei között nincs vagy (a villamos energia nagykereskedelem országos piacának tekintetében) elhanyagolható a horizontális átfedés (az eljárás folyamán gyűjtött információ szerint 2008-ban az ELMIB Zrt. kb. 1%-át, az Erőmű 0,5%-át adja az

országosan termelt, illetve értékesített mennyiségnek), a tranzakciónak nincs tehát érdemi horizontális versenyhatása, így vele járó káros hatások értelemszerűen nem azonosíthatóak.

42. A termelést végző Erőmű és az Önkormányzat egyedüli irányítása alatt álló Komtávhő Zrt. szolgáltató (mint vevő) vertikális kapcsolatban állnak a tranzakció előtt és után, mely kapcsolatot az 1997-ben kötött, és 2020 végéig érvényes Hosszú Távú Hőértékesítési Keretszerződés (HTM) szabályoz. A szerződést nem, azonban a Megállapodással párhuzamosan aláírt szerződésmódosítást (Együttműködési Megállapodás) a tranzakció hívta életre. Egyrészt a tranzakciótól függetlenül érvényben lévő HTM, másrészt a hőtermelési piacra való belépés egyébként – az összefonódástól függetlenül meglévő – jelentős korlátai valószínűtlenné teszik az összefonódással együtt járó káros vertikális (kizáró) hatás jelentkezését. Másrészt a felek az Erőmű és a szolgáltató vertikális integrációjától épp – a vertikum javuló koordinációjának köszönhetően – a költségek csökkenését várják, melyet a szerződésmódosítás azon klauzulái is erősítenek, melyek a piacon elérhető, a HTM-hez képest előnyösebb gáz (mint input) és hőenergia ajánlatokhoz igazítják a két cég között alkalmazott (átvett hőenergiára vonatkozó) árképletet. Emellett a HTM megerősítésével az Erőmű vállalta, hogy a fennmaradó kb. 10 éven keresztül az átadott hőenergia nettó értékének adott hányadát kifizeti az Önkormányzatnak. A fogyasztók a költségek csökkenéséből leginkább a kiskereskedelmi áron keresztül részesedhetnek, melyet az ármegállapítási (maximálási) hatáskörrel rendelkező Önkormányzat első lépésben 7,52%-kal tervez csökkenteni. A távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény (a továbbiakban: Tszt.) szerint 2009. júliusától a Magyar Energia Hivatal (továbbiakban: MEH) – részletes gazdálkodási adatok alapján – szakmai árkontrollt gyakorolhat az Önkormányzatok árképzése felett, amely további biztosíték a költségek indokoltságának ellenőrzésére.

43. A Versenytanács álláspontja szerint az összefonódásnak nincs azonosítható érdemi portfólióhatása sem. Az összefonódás a résztvevők pénzügyi helyzetének olyan jelentős mértékű változását nem okozza, amely nem kívánt mértékben befolyásolhatná a magyar piacon elfoglalt helyzetét. A koncentrációnak azonosítható érdemi konglomerátum hatása sincs.

44. A Tpv. 30. § (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem hoz létre vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacokon vagy annak jelentős részén.

45. Mindezekre tekintettel a Versenytanács a Tpvt. 77.§ (1) bekezdése szerinti jelen határozatában az összefonódást – a Tpvt. 71.§ (2) bekezdés alapján előterjesztett vizsgálói jelentésben foglalt indítvánnyal egyezően – engedélyezte.

VII.

Eljárási kérdések

46. A GVH hatásköre a Tpvt. 45. §-án, illetékessége a Tpvt. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság hatáskörébe (Tpvt. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

47. A Versenytanács jelen eljárásában a Közleményben foglaltak alapján alkalmazta a Tpvt. 63. § (3) bekezdés ac) pontját, amely szerint a határozatot 45 napon belül kell meghozni, amennyiben az engedély a Tpvt. 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg.

48. A kérelmező a Tpvt. 62. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti kettőmillió forintos eljárási díjat leróta, így a továbbiakban az eljárási díj megfizetéséről a jelen határozat nem rendelkezik.

49. A Versenytanács határozatát – a Tpvt. 73. § (1) bekezdésének alkalmazásával – tárgyaláson kívül hozta meg.

50. Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1) és (2) bekezdésein alapul.

51. A bíróságot és az eljárási díjat a határozat közlésétől számított harminc napon belül kell megfizetni akkor is, ha a határozattal szemben keresetet terjesztenek elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja. A Ket. 138. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótléket köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.

52. A bírságnak és az eljárási díjnak a Gazdasági Versenyhivatal rendelkező részben hivatkozott számlái javára történő befizetéskor a közlemény rovatban feltüntetendő: az eljárás alá vont vállalkozás neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma és a befizetés jogcíme (késedelmi bírság).

Budapest, 2009. november 30.